

Sipas shtetasit N.P., polici bashkiak e ka fyer me fjalë të rënda fyese e poshtëruese dhe e ka kapur nga rrobat duke ia grisur ato.

Ndërkohë sipas medias, zyra e shtypit në Bashkinë Lezhë, e kontaktuar për këtë çështje ditën e ngjarjes, pretendon se kompania në fjalë ka shkëlur ligjin, duke kryer punime pa leje dhe nuk ka bërë asnjë kërkesë në bashki për zgjatjen e afatit të lejes¹.

Në këto kushte Inspektorati Ndërtimor Vendor dhe Policia Bashkiake kanë ndërhyrë në zbatim të ligjit, por kjo ndërhyrje ka hasur në reagimin e dhunshëm të punonjësve të kompanisë që punonte pa leje dhe se për këtë rast është bërë kallëzim ndaj punonjësve të kompanisë për akte dhune në drejtim të efektivëve të policisë bashkiake, sqaron Bashkia Lezhë.

Në bazë të kërkesave tona, ju me shkresën nr. 9126/1 prot., datë 08.11.2022, ndërmjet të tjerave na informuat se, lidhur me këtë rast organi juaj ka regjistruar procedimin penal nr. 629 të vitit 2022 për veprat penale të “Shkatërrimi i rrugëve”, parashikuar nga neni 155 i Kodit Penal, si dhe “Kallëzimi i rremë”, parashikuar nga neni 305 i Kodit Penal. Nga aktet e këtij procedimi rezulton se në datën 16.06.2022 në organin e prokurorisë është paraqitur kallëzimi penal nr. 750, datë 16.06.2022 nga shtetasit N.P., E.F., F.M. ndaj punonjësit të policisë bashkiake Leonard Palaj, ndërsa në datën 22.06.2022 është paraqitur referimi penal nr. 777, datë 22.06.2022, nga policia gjyqësore e Komisarariatit të Policisë Lezhë. Në këtë referim oficeri i policisë gjyqësore deklaroi se në datën 11.06.2022 është njoftuar nga Salla Operative e Drejtorisë Vendore të Policisë Lezhë se ndërmjet punonjësve të Policisë Bashkiake Lezhë dhe punonjësve të shoqërisë tregtare “Netsyscom” shpk me administrator shtetasin D.B. kishte ndodhur një konflikt.

Gjithashtu në këtë shkresë u informuam se kallëzimi penal nr. 750, datë 16.06.2022 i bërë nga shtetasit N.P., E.F., F.M. është administruar në përputhje me legjislacionin procedural penal dhe janë kryer veprimet e para procedurale. Ndërkohë policia gjyqësore është duke kryer të gjitha veprimet hetimore të përcaktuara në urdhrin e prokurorit. Kallëzimi penal nr. 750 datë 16.06.2022, si dhe referimi penal nr. 777, datë 22.06.2022 janë bashkuar në një procedim të vetëm atë me nr. 629 të vitit 2022.

Sikurse rezulton nga përgjigjja juaj dërguar institucionit tonë, kallëzimi penal nr. 750, datë 16.06.2022 i bërë nga punonjësit e shoqërisë tregtare “Netsyscom” shpk

¹ Sqarojmë se objekt i hetimit tonë administrativ kanë qenë veprimet e organit të prokurorisë lidhur me trajtimin e rastit dhe jo veprimet e organit të bashkisë në lidhje me procedurat e dhënies apo zgjatjes së lejes për kryerjen e veprimtarisë nga subjekti privat.

N.P., E.F., F.M., ndaj punonjësit të Policisë Bashkiake Leonard Palaj dhe referimi penal nr.777, datë 22.06.2022 i bërë nga policia gjyqësore e Komisarariatit të Policisë Lezhë lidhur me konfliktin e ndodhur ndërmjet punonjësve të Policisë Bashkiake Lezhë dhe punonjësve të shoqërisë tregtare “Netsyscom” shpk janë bashkuar në një procedim të vetëm me nr. 629 të vitit 2022.

Lidhur me bashkimin e procedimeve penale kur kemi kallëzime të ndërsjellta të palëve ju sjellim në vëmendje Raportin e CPT-së i bërë publik në datën 17.09.2019, pas vizitave që ka kryer në disa institucione të privimit të lirisë në Shqipëri, nga data 20 deri në datën 30 nëntor 2018. Për lehtësi trajtimi po ju informojmë se në pjesën e raportit që ka të bëjë për Policinë e Shtetit dhe prokurorinë përshkruhen konstatimet dhe rekomandimet për trajtimin e personave të ndaluar/arrestuar dhe konkretisht:

A. Ndalimi nga Policia

2. Keqtrajtimi

14. Është thelbësore të sigurohet që punonjësit e policisë në të gjitha nivelet të jenë të vetëdijshëm se qeveria është e vendosur të pengojë keqtrajtimin e personave të privuar nga liria duke forcuar përgjegjshmërinë e policisë dhe duke hetuar në mënyrë efektive pretendimet për keqtrajtim.

CPT rekomandon që autoritetet shqiptare të dyfishojnë përpjekjet e tyre për të luftuar keqtrajtimin nga punonjës të policisë. Në veçanti, duhet t’u silltet në vëmendje punonjësve të policisë se të gjitha format e keqtrajtitit (përfshirë dhunën verbale) janë të paligjësme dhe do të dënohet në përputhje me rrethanat.

Oficerët e policisë gjithashtu duhet të trajnohen që të mos përdorin forcë më shumë sesa është nevojshme kur kapin një person dhe pasi ai është arrestuar dhe mbahet nën kontroll, nuk mund të ketë asnjë justifikim për goditjen e tij. Kur vlerësohet e nevojshme të prangoset një person, prangat në asnjë rrethanë nuk duhet të jenë tepër të shtrënguara dhe duhet të mbahen për aq kohë sa është e nevojshme.

15. Përbërës thelbësor i çdo strategjie për të parandaluar keqtrajtimin është shqyrtimi i kujdesshëm nga autoritetet kompetente i të gjitha ankesave për keqtrajtim dhe dhënia e një dënimi të përshtatshëm. Nëse nuk ka reagim të shpejtë dhe efektiv ndaj një të dhëne për keqtrajtim, personat e cënuar shpejt do të besojnë se këto shkelje nuk ndëshkohen. Në mënyrë që hetimi mbi keqtrajtimin e mundshëm të policisë të jetë efektiv, procedura duhet të jetë e pavarur dhe e paanshme. Hetime të tilla duhet të përputhen ndër të tjera me kriterin e shpejtësisë, tërësisë dhe gjithëpërfshirjes.

16. Nga konsultimet që delegacioni zhvilloi me prokurorin e rrethit përgjegjës për rastet e keqtrajtitit të referuar nga IEVP 313, është vënë në dijeni

se korrespondenca e dërguar nga burgu ishte bashkuar me dosjen përkatëse të hetimit penal lidhur me kallëzimet ndaj personave në fjalë, pa u kryer ndonjë veprim hetimor në lidhje me pretendimet e keqtrajtimit (siç është marrja e një deklaratë ose kërkitimi i një ekzaminimi mjeko-ligjor). Kur u pyet për një shpjegim në lidhje me këtë gjendje, prokurori u shpreh se, sipas mendimit të tij, nuk kishte pasur prova të pamjaftueshme për të hapur një hetim penal për pretendimet e keqtrajtimit të policisë.

Sipas mendimit të CPT, mungesa totale e veprimit hetimor nga prokurori në dritën e pretendimeve konkrete për keqtrajtim të policisë, të cilat u mbështetën edhe me prova mjekësore (nga burgu), është e pajustificuar.

CPT rekomandon që autoritetet shqiptare të ndërmarrin hapat e nevojshëm për të ofruar trajnime për prokurorët përkatës në mënyrë që të sigurohet:

- Ankesat dhe informacionet e tjera për keqtrajtime të policisë të hetohen në mënyrë efektive;

- Sa herë që prokurorët të marrin ankesa ose informacione të tjera treguese për keqtrajtim të policisë, të urdhërohet menjëherë një ekzaminim mjeko-ligjor.

17. Në përgjithësi, CPT ka vërejtje për faktin se shqyrtimi i pretendimeve për keqtrajtim të policisë i kishte kaluar të njëjtit prokuror që ishte përgjegjës për hetimin penal kundër personit, i cili pretendohet se është keqtrajtuar. Sipas prokurorit, i cili u takua nga delegacioni, kjo ishte praktikë normale në sistemin gjyqësor shqiptar.

Sipas mendimit të CPT-së, një përgjegjësi e tillë e dyfishtë mund të çenojë paanshmërinë e prokurorit në fjalë. Prandaj, **Komiteti rekomandon që rastet e keqtrajtimit të mundshëm të policisë të hetohen nga prokurorë të cilët nuk kanë lidhje me hetimet penale kundër viktimave të pretenduara të keqtrajtuara.**

Sipas informacioneve që ne kemi, rezulton se ky raport është përcjellë në institucionet tuaja me letërporosi që në vitin 2020².

Sikurse përshkruam edhe më sipër, ju na e kthyet me vonesë përgjigjen e kërkesës tonë. Ky qëndrim në vlerësimin tonë nuk është korrekt dhe sjell si pasojë zvarritje dhe vonesë tej afatit ligjor të shqyrtimit të këtij rasti të bërë publik dhe të ndjekur nga institucioni ynë. Për rrjedhojë, kjo sjell edhe cënimin e reputacionit të Avokatit të Popullit në publik.

² Për më tepër, shih: <https://rm.coe.int/16809cb571> "Response of the Albanian Government to the report of the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT on its visit to Albania)" from 20 to 30 November 2018 CPT/Inf (2020). Përgjigjja e qeverisë Shqiptare është dërguar në datë 27 Shkurt 2020.

Jemi të vetëdijshëm mbi situatën e krijuar tashmë në organet e prokurorisë për shkak të ngarkesës së lartë³, pas largimit të një numri të konsiderueshëm të prokurorëve për shkak të procesit të rivlerësimit kalimtar të gjyqtarëve dhe prokurorëve. Por, pavarësisht kësaj gjendjeje nuk mund të pajtohemi me qëndrimin tuaj mosveprues ndaj kërkesave tona. Ndaj kërkojmë mirëkuptimin tuaj që të mos krijoni pengesa në realizimin e misionit kushtetues e ligjor të institucionit të Avokatit të Popullit për mbrojtjen e të drejtave, lirive dhe interesave të ligjshme të shtetasve nga veprimet dhe mosveprimet e paligjshme ose të parregullta të organeve të administratës publike.

Avokati i Popullit në përmbushje të misionit ligjor të parashikuar në nenin 2 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar, *si nxitës i standardeve më të larta të të drejtave dhe lirive të njeriut në vend*, vlerëson se, bazuar në evidentimin e problematikës të lartpërmendur, si dhe për të garantuar respektimin me korrektesë, objektivitet, paanshmëri e profesionalizëm të rregullave dhe parimeve procedurale gjatë hetimit të procedimit penal, domosdoshmërisht lind nevoja e një reagimi nga organi juaj për të garantuar respektimin dhe mbrojtjen e të drejtave të shtetasve gjatë procesit penal në përputhje me legjislacionin procedural penal në fuqi dhe rekomandimet e CPT-së.

Këtë vlerësim e mbështesim edhe duke iu referuar nenit 1 të Kodit të Procedurës Penale, ku parashikohet se: *“Legjislacioni procedural penal ka për detyrë të sigurojë një procedim të drejtë, të barabartë e të rregullt ligjor, të mbrojtë liritë personale dhe të drejtat e interesat e ligjshme të shtetasve, të ndihmojë për forcimin e rendit juridik dhe zbatimin e Kushtetutës e të ligjeve të shtetit.”*

Për sa më sipër dhe me qëllim rritjen e performancës së organit të prokurorisë në të ardhmen, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku thuhet se: *“Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike”* dhe në gërmën “b” të nenit 21 të ligjit “Për Avokatin e Popullit” nr. 8454, datë 04.02.1999, i ndryshuar, ku parashikohet se: *“Pas përfundimit të hetimit, Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive”*,

³ Sipas Raportit të KE për Shqipërinë, publikuar në 12.10.2022, Shqipëria në vitin 2021 ka pasur 300 prokurorë me kohë të plotë (10.5 për 100,000 banorë). Sipas Komisionit European për Efiçencën në Drejtësi (CEPEJ), mesatarja evropiane është 12 prokurorë për 100,000 banorë.

Për më tepër shih linkun si vijon:

https://ec.europa.eu/info/departments/european-neighbourhood-policy-and-enlargement-negotiations_en

REKOMANDOJMË :

Marrjen e masave të nevojshme që procedimi penal nr. 629 i vitit 2022, në të cilin janë bashkuar kallëzimi penal nr. 750, datë 16.06.2022 i bërë nga punonjësit e shoqërisë tregtare “Netsyscom” shpk N.P., E.F., F.M., ndaj punonjësit të Policisë Bashkiake Leonard Palaj dhe procedimi penal për veprat penale “Shkatërrimi i rrugëve”, parashikuar nga neni 155 i Kodit Penal si dhe “Kallëzimi i rremë”, parashikuar nga neni 305 i Kodit Penal, të ndahet në dy procedime dhe të hetohen më vete dhe nga prokurorë të ndryshëm.

Për qëndrimin që do të mbani dhe masat që do të merrni në zbatim të këtij rekomandimi, lutemi të na ktheni përgjigje brenda afatit ligjor prej 30 ditësh të parashikuar në nenin 22 të ligjit “Për Avokatin e Popullit”.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj,

KOMISIONERI

Ermonela Ruspi

Konceptoi: S. Nushi